

VI.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 36. Okrožnica papeža Pija XI. katoliškim škofom o molitvi in pokori v zadoščenje presv. Srcu Jezusovemu spričo sedanje svetovne stiske. — 37. Novi godovi sv. Roberta Belarmina, Materinstva bl. Device Marije in sv. Alberta Velikega. — 38. Naznaniilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče Maksimilijanišče-Viktorinišče za šolsko leto 1932/33. — 39. Shod na Brezjah. — 40. Slostvo. — 41. Osebna naznanila.

36.

Okrožnica papeža Pija XI. katoliškim škofom

o molitvi in pokori v zadoščenje presv. Srcu Jezusovemu spričo sedanje svetovne stiske.¹

Papež Pij XI.

Častiti bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Ljubezen Kristusova Nas je nagnila, da smo v okrožnici Nova impendet 2. oktobra lanskega leta pozvali vse sinove katoliške Cerkve in sploh vsa usmiljena srca na sveto vojsko ljubezni in dejanske medsebojne pomoči, da bi se vsaj nekoliko olajšale strahovite posledice gospodarske stiske, ki pretresa ves človeški rod. Našemu klicu so se velikodušno in dejansko odzvali vsi s čudovito gorečnostjo in enodušnostjo. A ker stiska vedno bolj narašča, ker se je število brezposelnih skoraj po vseh deželah pomnožilo in ker ta težki položaj izrabljajo prekucuhi za porast števila svojih pristašev, je danes bolj kot kdaj ogrožen sam javni red in človeški družbi čedalje bolj resno preti nasilje in splošni prevrat. Zato Nas ista ljubezen Kristusova priganja, da se s svojimi opomini zopet obračamo na Vas, častiti bratje, na Vaše vernike in na ves svet, da se z združenimi močmi zoperstavimo sedanjemu zlu, ki stiska človeško družbo, in še hujšemu zlu, ki se nam obeta.

I.

Če se ozremo na dolgo in žalostno vrsto nadlog — to nesrečno dediščino greha — ki pomenijo nekake postaje padlega človeka na njegovem zemeljskem potu, se človeštvo izza vesoljnega potopa pač nikdar ni nahajalo v večji in tako splošni dušni in telesni stiski, v kakršni ga z žalostjo opazujemo danes. Kajti tudi največje nesreče, ki so zapustile svoje sledove v življenju in spominu narodov, so zadevale sedaj ta, sedaj oni narod. Danes pa pomanjka-

¹ Acta Apostolicae Sedis, 1932. Num. 6. — Prevod je vzet iz ljubljanskega škofijskega lista 1932, štev. 5.

nje denarja in gospodarska stiska tako zelo tlačita vse človeštvo, da postaja njegov položaj tem bolj zamotan, čim bolj se skuša iz njega izmotati. Zato ni naroda, ni države, ni človeške družbe, ni družine, ki bi ali njim samim ne bilo treba trpeti večjih ali manjših neizmeren nezgod ali pa, ki bi jih ne tiral v prepad polom drugih. Celo oni, ki imajo v svojih rokah denar in moč in usoda sveta, čeprav jih ni veliko, in oni, ki so si nakopičili neizmeren dobiček in s tem v veliki meri zakrivili današnjo bedo, dasi tudi teh ni toliko, propadajo pogosto kot prve žrtve sedanje gospodarske stiske in potegnejo za seboj v prepad premoženje mnogoterih ljudi. Tako se po vsem svetu na strašen način potrjuje resnica, ki jo uči sv. Duh v poedinah grešnikov rekoč: »S čemer kdo greši, s tistim se trpinči« (Modr 11, 17).

Iz vsega srca vzdihujoč nad tem žalostnim svetovnim položajem nujno na svoj način tudi Mi dajemo duška občutkom ljubezni presv. Srca Jezusovega kličeč: »Množica se mi smili« (Mk 8, 2). Toda veliko bolj kot nesrečni položaj sam je treba objokovati njegove vzroke. Kajti če za vse čase velja, kar je po navdihnjenju sv. Duha oznanjal apostol Pavel, da je namreč korenina vsega zla pohlep (1 Tim 6, 10), velja ta resnica dandanašnji še prav posebno. Ali ni pohlep po minljivih dobrinah, ki ga je že poganski pesnik po pravici nazval prokleto lakoto zlata; ali ni grda sebičnost, ki danes določa medsebojne odnose tako posameznikov kakor družabnih skupin; ali ni pohlep, naj se že imenuje ali izraža kakorkoli, tisti glavni vzrok, ki je privedel svet na rob propada? Odtod izvira medsebojno nezaupanje, ki v kali mori vsako zdravo človeško sožitje; odtod zavist, ki smatra prospeh bližnjega za lastno škodo; odtod grdo neizmerno samoljublje, ki vse podreja edinole lastnemu dobičku, ne-le tako, da se pri tem na pravice drugih ne ozira, temveč jih celo tepta z nogami; odtod izvira končno tisti krivični gospodarski nered in nepravilna razdelitev zemskih dobrin, zaradi katere se bogastvo držav kopiči v rokah maloštevilnih zasebnikov, ki — kakor smo to naglašali že lansko leto v okrožnici Quadregesimo anno — v neizmerno ljudsko škodo po svoji mili volji zapovedujejo svetovnemu trgu.

Če se ta sebičnost vrine še v mednarodne odnose in zlorabi pravo domovinsko ljubezen in narodno zavest (katere prava krščanska ljubezen ne le ne graja, ampak jo lepo urejajoč še posvečuje in poživlja), potem pač ni več zločina, ki bi se ne zdel upravičen; kajti isto dejanje, ki se med posamezniki najhuje obsoja, se smatra za častno in vse hvale vredno, če se izvrši v imenu narodne zavesti. Odtod izvira za vse pogubna mržnja do tistega božjega zakona, ki zapoveduje bratovsko ljubezen in ki vsa ljudstva in vse narode družijo v eno samo družino nebeškega Očeta; v državnem življenju pa se kršijo svete postave, ki bi morale urejevati vse javno življenje in delovanje; rušijo se temelji pravice in zvestobe, na katere bi se morala država naslanjati; stare dobre ustanove, ki so v božjem čiščenju in v zvestem izpolnjevanju božjih zakonov videle najboljše poročstvo za napredek in obstoj držav, pa se potvarjajo in odpravljajo.

Toda, kar je najhujše, je to, da znajo sedanji gospodarski in nramni nered za svoje prevratne namene izkoristiti sovražniki vsakega reda, naj se že imenujejo komunisti ali kakorkoli, ki z vsemi silami delajo na to, da bi se otrsli vseh vezi, odpravili vse božje in človeške zakone in započeli najbolj srdit boj proti veri in proti samemu Bogu. Zato se trudijo zatreti v človeškem srcu že v njegovi nežni mladosti sleherno versko misel in čuvstvo, dobro vedoč, da se bodo potem pač lahko polastili vsega, če bodo ljudem izruvali iz src božji nauk in božjo postavo. In tako vidimo danes na lastne oči, kar se v prejšnjih časih nikdar ni zgodilo, da brezbožniki vsepovsod v svoji strašni besnosti predrzno dvigajo zastave proti Bogu in proti vsaki veri.

Dasiravno so v vseh časih živeli nepošteni ljudje, ki so tajili Boga, vendar jih ni bilo mnogo in so bili poleg tega raztreseni in osamljeni. Iz strahu ali iz previdnosti si svojih brezbožnih nazorov niso upali preveč javno razglašati. Na to dejstvo spominjajo od Boga navdihnjene besede psalmistove: »Nespartmetni pravi v svojem srcu: Ni Boga« (Ps 13, 1 in 52, 1); spominjajo nas na brezbožnika, osamljenega sredi verne množice, ki Boga svojega Stvarnika tajii in to svojo hudobijo še v svojem srcu tišči.

V naših časih pa se ta prepogubna zmota širi javno med ljudstvom, uva-ja se že v ljudske šole in se odkrito oznanja z gledaliških odrov. Da bi se še bolj razširila, se njeni glasniki poslužujejo najnovejših tehničnih iznajdb, ka-kor kinematografa, gramofona, radija itd. in jo širijo po njih v pesmih in go-vorih. V lastnih tiskarnah tiskajo v vseh jezikih spise, ki jih brez sramu iz-dajajo kot spomenike in priče svoje brezbožnosti. A to jim še ni dovolj. Po-mešani med politične, gospodarske in vojaške vrste, med seboj pa tesno zvezani, nastopajo kot glasniki brezboštva na javnih zborovanjih ali pa ga širijo s slikami, ilustracijami in z vsemi sredstvi javno med vsem družabnimi plastmi, na vseh potih in krajih. Njihovo delo podpirajo celo posebne univerze. Tako se do-gaja, da ujamejo v svoje mreže mnogo neprevidnih ljudi. Ko opazujemo nji-hovo neumorno prizadevanje za prospeh brezbožnih namenov, Nam sama po sebi prihaja na um in na jezik ona žalostna Kristusova tožba: »Otroci tega sveta so nasproti svojemu rodu razumnejši kakor otroci luči« (Lk 16, 8).

Toda voditelji in pospeševalci te hudobne struje izrabljajo današnjo go-spodarsko stisko še posebej tako, da v svoji zlobni pretkanosti zvrčajo od-govornost zanjo na Boga in na vero; da križ našega Odrešenika Jezusa Kri-stusa, to sveto znamenje ponižnosti in uboštva, stavijo v isto vrsto z znamenji krivične gospodovalnosti, kakor da bi bila vera zaveznica onih temnih sil, ki povzročajo toliko gorja vesoljnemu svetu. To je peklensko početje, ki ima večkrat uspeh, da se borba za vsakdanji kruh, za lastno streho in košček zemlje, za mezde in stanovanja, ki pristojajo človeškemu dostojanstvu, zdru-žuje z zločinsko borbo proti Bogu. Na ta način se strastna protiverska gonja poslužuje v svoje namene tako zakonitih in pravičnih naravnih teženj kakor najbolj razbrzdanih nagonov, kot da bi bil božanski nravni red v protislovju s srečo človeštva, ko je vendar nasprotno resnično, da je njen edini vir in va-ruh; ali kot da bi s sredstvi moderne tehnike mogli zrušiti božanske sile ve-soljstva in na mestu njih uvesti nov in boljši družabni red.

Žal, da je skoraj nešteta vrsta tako zaslepljenih ljudi, ki verujejo tem kri-vim prerokom in mislijo, da se bore za svoje življenje in blagostanje, ko div-jajo proti Bogu in proti veri, ne le proti katoliški veri, ampak sploh proti vsem onim, ki priznavajo Boga za Stvarnika sveta in za najvišjega Gospoda vešoljstva. Tajne družbe, ki po svojih pravilih kaj rade podpirajo vse božje in cerkvene sovražnike, pa vedno znova podžigajo to besno sovraštvo proti Bo-gu in veri, ki državam ne bo prineslo sreče in miru, pač pa neizogibni pogin.

Zato pa to novo brezboštvo, ki pripušča vsem silnim človeškim strastem popolni svobodni razmah, na najnesramnejši način oznanja, da na svetu ne bo miru in sreče prej, dokler ne bo popolnoma zabrisana zadnja sled vere in dokler ne bo obglavljen zadnji vernik. Brezumniki si menda mislijo, da bo s tem na vekov veke utihnil tudi tisti spev, s katerim vse stvarstvo oznanja slavo božjo (prim. Ps 18, 1)!

II.

Dobro vemo, častiti bratje, da se bodo vsi poizkusi izjalovili, ko se bo brez dvoma v svojem času »vzdignil Bog in bo razpršil svoje sovražnike«

(Ps 67, 2). Vemo, da peklerska vrata ne bodo nikdar zmagala (Mt 16, 18). Vemo, da bo božji Odrešenik, kakor je napovedal prerok, udaril »zemljo s palico svojih ust« in »z dihom svojih ustnic« pokončal brezbožne (prim. Iz 11, 4) in da bo za one nesrečne ljudi strašna tista ura, ko bodo padli »v roke živega Boga« (Hebr 10, 31).

To naše neomajno zaupanje v končno zmago Boga in Cerkve Nam vsak dan bolj potrjuje — o kako resnična je zares dobrota božja! — ona plemenita gorečnost za Boga, ki plamti v neštevilnih srcih vsepovsod in v vseh družabnih plasteh. Zares mogočno veje danes sv. Duh preko vseh dežel in zlasti mladostna srca vabi na vzvišene vrhove krščanske popolnosti in jih dvigajoč nad vso človeško ničemurnost pripravlja za vse, tudi najbolj junaške čine; je to, pravimo, zares dih božji, ki neodoljivo boža srca vseh in jih navdaja z najiskrenejšo pobožnostjo in s hrepenenjem po Bogu tudi pri onih, ki si tega hrepenenja ne upajo priznati. Tudi Naš poziv katoliškim laikom, naj se oklenejo katoliške akcije in postanejo deležni hierarhičnega apostolstva, je bil po vsem svetu z veseljem in velikodušno sprejet; tako po mestih kakor po deželi raste od dne do dne število onih, ki se z vsemi močmi trudijo za obrambo krščanske vere in za njeno popolno uveljavljenje v javnosti in svoje besede potrjujejo z zgledi svojega neoporečnega življenja.

Vendar si, častiti bratje, ne moremo kaj, da ne bi potožili o svoji veliki dušni boilesti, ko vidimo, kako se na drugi strani širi tako strašno brezboštvo, kako se teptajo najsvetejše reči, kako se pogubljajo nesmrtné duše, kako se končno zaničuje samo božje Veličanstvo. Ne moremo si kaj, da ne bi povzdignili svoj apostolski glas in branili poteptane božje pravice in svete zahteve človeških src, ki brez Boga ne morejo živeti; in vse to tem bolj, ker druhalí, ki besne peklerskega sovraštva, skušajo doseči svoje zločinske namene ne le z besedami, ampak z vsemi svojimi združenimi silami. Gorje človeštvu, če bi Bog, ki ga ustvarjena bitja tako zaničujejo, tega pogubnega toka ne zajezil in bi se ga poslužil kot šibe za kazen sveta!

Zato je, častiti bratje, potrebno, da temu nasproti neumorno postavimo »zid za hišo Izraelovo« (Ec 13, 3), da tudi mi vse svoje sile zberemo v enotno in močno vojsko proti zlobnim četam, ki niso nič manj sovražna Bogu kakor človeškemu rodu. V tem boju gre za največjo odločitev, pred katero more biti postavljena človeška svobodna volja: ali za Boga in proti Bogu; to je izbira, od katere je odvisna usoda vsega sveta. Gre za odločitev, ki zadeva vse stvari: politiko, gospodarstvo, nramnost, znanost, umetnost, države, družinsko in družabno življenje, Vzhod in Zapad, za odločitev torej, katere posledice so najdalekosežnejše. Odločilnosti trenutka so se začeli zavedati celo učitelji tište struje, ki se je ponašala, češ, da je dokazala, da Boga ni in da je vse le materija, sedaj pa so zopet začeli razpravljati o Bogu, o katerem so mislili da so ga že zdavnaj spravili z dnevnega reda.

Zato rotimo v imenu Gospodovem vse, zasebnike in države, ko gre za tako važno odločitev in ko nadaljnjemu obstoju človeškega rodu preti tako velika nevarnost, da se odrečejo vsej svoji grdi sebičnosti, ki zaslepi tudi najbistrejše duhove in kmalu zavre najplemenitejša dela, brž ko prekoračijo meje sebične koristi. Združijo naj se vsi tudi za ceno težkih žrtev in naj rešijo človeško družbo. V tej strjenosti src in sil morajo seveda prvo mesto zavzeti oni, ki so ponosni na svoje krščansko ime, spominjajoč se slavnih zgledov apostolskega časa, ko je bila »množica teh, ki so verovali, enega srca in duha« (Apd 4, 32). A tudi vsi tisti, ki še priznavajo Boga in ga iskreno in iz srca častijo, naj vse svoje sile usmerijo na isti namen, da se od človeškega rodu odvrne vsem preteča nevarnost. Ker se mora vsa človeška avtoriteta opirati na

priznavanje Boga kot najtrdnější temelj vsega javnega reda, naj se tudi oni, ki si ne žele splošnega in političnega prevrata in propada, krepko prizadevajo, da ne bodo sovražniki vere svojih javno in trdovratno proglašanih načrtov uresničili.

Vemo, častiti bratje, da se moramo v tem svetem boju posluževati tudi vsega zakonitega človeškega orožja, ki ga imamo na izbiro. Zato pa smo sledeč slavnim stopinjam svojega prednika svetega spomina Leona XIII. v okrožnici Quadragesimo anno z vso vnemo nastopili za bolj pravično razdelitev zemeljskih dobrin in obenem nakazali vse, s čemer je mogoče popolnoma uspešno ozdraviti in okrepiti človeško družbo, njenim bolnim udom pa vrniti mir in pokoj. Ko je namreč Stvarnik vseh stvari položil v človeško srce nepremagljivo hrepenenje po dosegi neke poštene sreče tudi tukaj na zemlji, zato je krščanstvo zakonite človeške težnje po pravem napredku resnične omike in čim večjega blagostanja vedno blagohotno priznavalo in z vsemi močmi gojilo.

Ker pa, častiti bratje, v boju proti zares satanskemu protiverskemu sovraštvu, ki Nas spominja na »skrivnost zlobe«, ki jo omenja sv. Pavel (2 Tes 2, 7), zgolj človeška sredstva in sklepi človeške modrosti ne zadostujejo, mislimo, da bi svoje apostolske dolžnosti ne izpolnili, če bi ne pokazali ljudem čudovitih skrivnosti luči, ki edine morejo premagati zbesnele sile teme. Ko se je namreč naš Gospod Jezus Kristus povrnil od svojega poveličanja na gori Tabor in izgnal iz obsedenega dečka duhobnega duha, je na ponižno vprašanje svojih učencev: »Zakaj ga mi nismo mogli izgnati?« dal naslednji pomenljiv odgovor: »Ta rod se ne izžene drugače ko z molitvijo in postom« (Mt 17, 20). Ta božji opomin, častiti bratje, mislimo da velja prav posebno proti zlu današnje dobe, ki se ne bo dalo odpraviti drugače kakor z molitvijo in postom.

Če se spominjamo velike omejenosti svoje narave in se živo zavedamo svoje popolne odvisnosti od Stvarnika vesoljstva, se bomo predvsem zatekli k molitvi. Vera nas uči, koliko premore ponižna, zaupna in stanovitna molitev. Nobenemu drugemu dobremu delu ni vsemogočni Bog dal tako obsežnih, tako splošnih in tako slovesnih obljub kakor ravno molitvi: »Prositi in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo« (Lk 11, 9 do 10). »Resnično, resnično, povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal« (Jan 16, 24). Ali pa moremo prositi kaj boljšega in ali more biti kaj v večjo čast Onemu, ki je edini »posredovalec med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus« (1 Tim 2, 5), kakor če prosimo, naj bi na svetu ne zamrla vera v enega živega in resničnega Boga? Taka molitev že sama vsebuje tisto, kar prosimo. Kajti, kjer kdo moli, tam se združuje z Bogom in že s tem samim zbuja na svetu spomin na živega Boga. Zares, vsakdo, ki moli, že s svojim ponižnim telesnim zadržanjem javno izpoveduje vero v Stvarnika in Gospoda vesoljstva. Kadar pa opravlja molitev ne le sam zase, temveč v družbi z drugimi, priznava s tem najvišjega in najmogočnejšega Gospoda, ki zapoveduje ne le po edinim ljudem, temveč celotni človeški družbi.

Zares kako prijeten prizor nudi nebesom in zemlji moleča Cerkev, ki ne prestando skozi vse dni in vse noči prepeva na zemlji po božjem navdihu zložene psalme. Ni je ure dneva, ki bi ji ne bilo odmerjeno posebno bogočastje. Ni je človeške starosti, ki bi ne imela svojega mesta pri hvalnih, zahvalnih, prosilnih in zadostilnih molitvah, pri teh skupnih molitvah Cerkve, ki je mistično telo Kristusovo. Tako ponavzočuje Boga na svetu molitev, kakor je obljubil sam božji Odrešenik: »Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18, 20).

Vprav goreča molitev odstranjuje nadalje tisti glavni vzrok sedanjih stisk, ki smo ga zgoraj omenili, to je, nenasitni pohlep po častnih dobrinah. Kajti oni, ki moli, se ozira kvišku, na nebeške dobrine, ki jih premišluje in hrepeni po njih. Popolnoma se zatopi v tisti čudoviti božji red, v katerem ni mesta ničemurni slavoehlepnosti in ničemurni tekmi v vedno večji hitrosti. In tako se samo po sebi obnavlja ravnotežje med delom in počitkom, ki ga povsem manjka današnji človeški družbi v veliko škodo naravnega, gospodarskega in nramnega življenja. Kajti če bi oni, ki so zaradi nadproizvodnje tvorniških izdelkov postali brezposelni in siromašni, porabili primeren čas za molitev, bi se v kratkem času delo in proizvodnja postavila v prave meje, in boj, ki sedaj deli človeštvo v dva velika tabora, ki se borita za posest minljivih reči, bi se izpremenil v plemenito in mirno tekmo za dosego nebeških in večnih dobrin.

Na ta način bi se tudi pripravila pot tako zaželenemu miru, kakor lepo opominja sv. Pavel, kjer vprav zapoved molitve združuje s hrepenenjem po miru in sreči vseh ljudi: »Prosim torej pred vsem, naj se opravljajo prošnje, molitve, priprošnje, zahvale za vse ljudi, za kralje in vse oblastnike, da bomo živeli tiho in mirno življenje v vsej pobožnosti in poštenosti. To je namreč dobro in všeč Bogu našemu Odrešeniku, ki hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice« (1 Tim 1—4).

Za vse je treba prositi miru, a v prvi vrsti za one, ki jim v človeški družbi pripada odgovornosti polna oblast vladanja. Kajti kako bodo dali narodom mir, če ga pa sami v sebi nimajo? A po nauku Apostolovem more prinesiti dar miru vprav molitev; molitev, ki se obrača na nebeškega Očeta in Očeta vseh ljudi na zemlji; molitev, ki izraža skupna čuvstva vse one velike družine, ki se razprostira preko mej katerekoli dežele in kateregakoli naroda. Verniki, ki vsakteri v svojem narodu prosijo istega Boga za mir na zemlji, ne morejo biti obenem sejalcu mednarodnega razdora; verniki, ki s svojimi molitvami častijo božje Veličanstvo, ne morejo gojiti onega narodnega imperializma, po katerem vsak narod smatra svojo državo za svojega boga; verniki, ki se ozirajo na »Boga miru in ljubezni« (2 Kor 13, 11) in se obračajo nanj posredno po Kristusu, ki je »naš mir« (Ef 2, 14), ne bodo končno prej odnehali, dokler Delivec vseh dobrot ne bo poslal »ljudem, ki so Bogu po volji« (Lk 2, 14) tistega miru, ki ga svet ne more dati.

Velikonočnega veselja klic in pozdrav »Mir vam bodi« (Jan 20, 19. 26), s katerim je Kristus Gospod nagovoril svoje apostole in prve učence in ki od tedaj v svetem cerkvenem bogočastju ni nikdar več utihnil, ta klic mora danes bolj kot kdaj krepiti in dvigati žalostna in potrta človeška srca.

III.

Molitvi pa se mora pridružiti še pokora, to je, duh spokornosti in delo krščanske pokore. To nas uči božji Učenik, ki je predvsem oznanjal pokoro: »Začel je Jezus oznanjati in opominjati: Delajte pokoro« (Mt 4, 17). Isto nas dalje uči nauk krščanskega izročila in vsa cerkvena zgodovina. Kadarkoli so krščansko ljudstvo zadele velike nesreče in velike stiske in kadarkoli je bila božja pomoč najbolj potrebna, vselej so se kristjani sami od sebe ali pa še češče navdušeni po besedah in zgledu svojih svetih pastirjev oklenili obojnega najmočnejšega orožja v duhovnem življenju, molitve in pokore. Po nemem svetem nagonu, ki naravno vodi krščansko ljudstvo vselej, kadar ga ne begajo sejalcu razdora, in ki končno ni nič drugega kakor tisti »čut Kristusov«, o katerem govori apostol Pavel (1 Kor 2, 16), so kristjani v podobnih

položajih vselej takoj spoznali, da morajo svoje duše očistiti grehov; zato so se jih odkrito kesali in izpovedali ter skušali božji Pravičnosti dati zadoščenje še z drugimi spokornimi deli.

Vemo, častiti bratje, in z vami vred bridko obžalujemo, da sta pojem in celo ime zadoščenja in pokore pri mnogih naših sodobnikih izgubila veliko tiste svoje moči, ki je nekdanj vzbujała velikodušnost in navduševala za junaška dejanja vse globokoverne kristjane po zgledu Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Ne manjka nadalje takih, ki zunanjo telesno pokoro zametujejo kot nekaj zastarelega, da ne govorimo o tistem modernem neodvisnem ali avtonomnem človeku, ki vsako pokoro prezira kot nekaj poniževalnega. To ni nič čudnega. Kajti čim bolj peša vera v Boga, tembolj zatemni in izginja iz spomina misel na prvi greh in prvi človeški upor proti Bogu, tem manj se tudi čuti potreba po zadoščenju in pokori.

Mi pa, častiti bratje, moramo po svoji pastirski dolžnosti imeti do teh imen in do teh reči vedno največje spoštovanje, gojiti to spoštovanje tudi pri drugih in skrbeti, da se bo vedno ohranil njih pristni pojem in plemenit pomen in, kar je še več, da se bo njihov vpliv pokazal tudi v dejanskem krščanskem življenju. To zahteva od nas obramba svete vere, za katero se zavzemamo, ker pokora priznava in obnavlja tisti nramni red, ki se naslanja na večni zakon ali na samega Boga. Kdor daje Bogu zadoščenje za greh, izpoveduje svetost najvišjih nramnih zakonov, priznava njihovo obveznost in pravico, da se njih kršilci kaznujejo.

Ena izmed najbolj strupenih zmot naše dobe je nesrečna ločitev nramnosti od vere, ki izpodkopa nramnosti vse njene temelje. Te umske zmote ni bilo tako lahko opaziti ali se vsaj ni zdela tako nevarna tedaj, ko so se je oklepali samo še nekateri, dočim je bila vera v Boga še skupno prepričanje človeštva, tako da so jo morali na tistem priznavati tudi oni, ki je na zunaj niso več izpovedovali. Toda danes, ko se je brezboštvo začelo širiti tudi že med ljudske množice, se krute posledice one zmote vsak dan bolj očitno kažejo in uveljavljajo. Na mesto nramnih zakonov, ki se rušijo s tem, da se ruši vera v Boga, stopa sedaj surova sila, ki gazi vse pravice. Stara zvestoba in pravilnost v ravnanju in poštenost v prometu, katere so celo poganski govorniki in pesniki tako zelo proslavljali, so se morale umakniti brezvestni speculaciji tako v lastnih kakor tudi v tujih zadevah. In zares, kako se naj ljudje zanesejo na dogovore, kakšno veljavo naj imajo pogodbe, če jih ne ščiti nikakšno poroštvo vesti? In kako naj nudi poroštvo vesti tisti, ki nima vere v Boga in nikakšnega strahu božjega? Če je ta temelj izpodkopan, se mora zrušiti ves nramni red in tako ne bo nobene pomoči več, ki bi mogla zavreti postopni, a nujni propad narodov in družin, držav in vse človeške omike.

Zato je pokora tisto rešilno orožje, ki se ga poslužujejo vsi vrli vojaki Kristusovi za obrambo in za obnovo nramnega reda; tisto orožje, ki sega s svojo ostrino do korenine vsega zla, to je, izruje pohlep po minljivem bogastvu in vse grešne življenjske naslade. Kristjan, ki se drage volje posveti delu zadoščenja in se, čeprav težko, odpove prijetnostim in si naloži razna spokorna bremena, zares velikodušno kroti tiste nizkotne strasti, ki ga nagibljejo h kršitvi nramnega reda. Če pa je gorečnost njegove ljubezni do Boga in do bližnjega tako velika, kakor se zahteva, se bo podvržel pokori ne samo zase in za svoje grehe, ampak bo tudi posnemal veličastne zgleds svetnikov, ki so pogosto delali pokoro za vse grehe svoje dobe in se kot spravne žrtve darovali Bogu; posnemal bo tako samega božjega Odrešenika, tisto Jagnje božje, »ki odjemlje grehe sveta« (Jan 1, 29.)

Častiti bratje, ali ni ravno v spokornosti zapopadena skrivnost miru? Sv. Duh nam govori, da »nimajo miru brezbožni« (Iz 48, 22), ki se naravnemu božjemu redu vedno upirajo in ga rušijo. Samo tedaj, ko bo ta red obnovljen in ga bodo radi priznali in zvesto čuvali vsi narodi in se bodo notranje razmere narodov in njihovi zunanji medsebojni odnosi naslanjali na ta temelj, samo tedaj bo možen trajen mir na zemlji. Ozračja tega trajnega miru pa ne bodo ustvarile niti mirovne pogodbe niti najslovesnejše obveznosti niti mednarodne konference niti še tako plemenite in nesebične poteze državnikov vse dotlej, dokler ne bodo priznane svete zahteve naravnega in božjega zakona. Nobeno vodstvo javnega gospodarstva in nobena gospodarska organizacija ne bosta na miren način rešila socialnega vprašanja vse dotlej, dokler ne bo na gospodarskem področju samem zmagal pravni zakon, ki korenini v Bogu in v vesti. To je osrednji živec vsega zdravega, tako političnega kakor gospodarskega življenja narodov. To je najbolj trdna valuta; če bo ta priznana, bodo trdne tudi vse druge, ker bodo zajamčene po nespremenljivem in večnem zakonu božjem in po najveljavnejši oblasti.

Pa tudi poedincem prinaša trajni mir pokora, ki jih odtrga od minljivih zemeljskih dobrin, dviga k nebeškim vrednotam in jih sredi stisk in pomanjkanja napolnjuje s tistim mirom, ki ga svet z vsem svojim bogastvom in z vsemi svojimi nasladami ne more dati. Ali ni eden izmed najslajših in najveselejših spevov, ki so se sploh kdaj čuli v tej dolini solz, svetovnoznana »Solčna pesem« sv. Frančiška? In tisti, ki jo je zložil, zapisal in pel, je eden največjih spokornikov, asiški ubožec, ki pod milim Bogom ni imel ničesar in je na svojem sestradanem telesu nosil krvave rane križanega Gospoda.

Molitev torej in pokora sta tista dva mogočna angela, ki nam ju je Bog v tem času poslal, da bi nesrečno človeštvo, ki brez pravega vodnika tava sem in tja, zopet pripeljala k Njemu nazaj. Odpravila naj bi prvi in glavni vzrok vse prevratnosti in vse upornosti, namreč upornost proti Bogu, in dala zanj Boгу potrebno zadoščenje. Pa tudi narodi sami so sedaj poklicani, da se končno odločijo: ali da se zaupajo tema blagohotnima in dobrotnima angeloma in se skesano in ponižno vrnejo k svojemu Gospodu in usmiljenemu Očetu, ali pa da sami sebe in tisto trohico sreče, ki jim je še ostala na tem svetu, vržejo v kremplje božjemu sovražniku in se tako prepuste duhu maščevanja in duhovnega pogina.

Ne preostaja torej nič drugega, kakor da ta nesrečni svet, ki je prelił toliko krvi, ki je odprl toliko grobov, ki je uničil toliko vrednot, ki je toliko ljudem ugrabil delo in jelo, nič drugega ne preostaja, pravimo, kakor da ta svet pozovemo z nežnimi besedami svetega bogočastja: »Povrni se h Gospodu, svojemu Bogu!«

IV.

Častiti bratje! Za skupne molitve in pokore se Nam ne zdi nobena druga prilika bolj primerna kakor bližnji praznik presv. Srca Jezusovega. Kakor smo pred štirimi leti obširno razložili v okrožnici Miserentissimus, je značilen za ta praznik duh ljubečega zadoščenja za vse človeške hudobije. Zato smo odredili, naj se na ta dan po vseh cerkvah vedno in vsako leto opravljajo javne pobožnosti v spravo za vse grehote, s katerimi se žali božje Srce Jezusovo.

Zato trdno pričakujemo, da bodo letos na praznik Srca Jezusovega verniki vesoljne Cerkve še z veliko večjo vnemo tekmovali med seboj v pravih in prosilnih molitvah. V obilnem številu naj pristopijo k mizi Gospodovi.

Na kolenih naj verniki zbrani pred oltarjem v Zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ki ga boste dali ta dan, častiti bratje, po vseh cerkvah slovesno izpostaviti, molijo Odrešenika človeškega rodu in naj v Njegovo usmiljeno Srce, ki je okusilo vse človeške bolečine, izlijejo iz srca vse svoje obilne bridkosti. Izpovedo naj pred Njim svojo neomajno vero, svoje trdno upanje in svojo gorečo ljubezen. Po posredovanju deviške božje Matere, srednice vseh milosti, naj goreče prosijo presveto Srce Jezusovo zase in za svoje, za domovino in za Cerkev, za Kristusovega Namestnika in za škofe, ki skupaj z njimi nosijo težko dušnopastirsko breme; dalje za verne in ločene brate, za grešnike in nevernike in končno za same sovražnike Boga in Cerkve, da bi se tudi oni spreobrnili in živeli.

V tem duhu molitve in pokore naj vsi verniki vztrajajo skozi celo osmino, s katero smo Mi povzdignili praznik Srca Jezusovega. V teh dneh naj se po Naših namenih in mislih, ki smo jih zgoraj na kratko razložili, opravljajo javne molitve in druge pobožnosti, ki jih boste vi sami, častiti bratje, odredili in nasvetovali glede na krajevne okoliščine, zato »da dosežemo usmiljenje in najdemo milost v primerni pomoči« (Hebr 4, 16).

Ta osmina naj bo po vsem svetu posvečena spravi za grehe in sveti žalosti. Naj bodo ti dnevi dnevi zatajevanja in molitve. Naj se verniki ta čas vzdrže obiska gledališč, zabav in drugih čutnih, čeprav sicer dovoljenih razveseljevanj. Premožnejši naj si v duhu krščanskega zatajevanja radi kaj pritrgajo od svojega navadnega, čeprav zmernega načina življenja in naj tako pritrgane dobrote odstopijo siromakom; kajti vprav radovoljno podpiranje siromakov je eno izmed najboljših sredstev, s katerim damo božji Pravičnosti zadoščenje in si izprosimo božjega Usmiljenja. A siromaki in vsi oni, ki so zaradi pomanjkanja dela in jela prisiljeni živeti v stiskah, naj v enakem duhu krščanske spokornosti potrpežljivo iz ljubezni do Boga prenašajo težko breme, ki so ga jim naložile žalostne časovne in družabne razmere po skrivnem ali vendar dobrohotnem načrtu božje Previdnosti. Ponižno in vdano naj sprejmejo iz božjih rok skrbi pomanjkanja, ki jih je splošna svetovna stiska še povečala, in naj se velikodušno ozirajo na oni božji zgled, ki ga je vsem ljudem dal Kristus na križu. Če se bodo živo zavedali, da je delo pač ena izmed največjih življenjskih vrednot, da pa sveta vendarle ni rešil nihče drugi kakor trpeči Bog, potem bo njihovo srce napolnila popolnoma zanesljiva tolažba, da bodo s krščansko potrpežljivim prenašanjem stisk in nadlog pač najhitreje pospešili uro miru in usmiljenja.

Božje Srce Jezusovo pač ne bo moglo preslišati klica in milih prošenj svoje Cerkve in bo svoji sveti nevesti, strti in stokajoči spričo tolikh bolesi, dejalo: »Velika je tvoja vera! Zgodi se ti, kakor želiš!« (Mt 15, 28.)

V tem zaupanju, ki ga potrjuje spomin Kristusovega križa, dragocenega znamenja in sredstva človeškega odrešenja, kojega slavno najdenje obhajamo danes, podeljujemo iz vse svoje očetovske ljubezni apostolski blagoslov vam, častiti bratje, vam izročenemu duhovništvu in ljudstvu in vsemu katoliškemu svetu.

V Rimu pri sv. Petru dne 3. maja, na praznik Najdenja sv. Križa, leta 1932 v 11. letu svojega pontifikata

Papež Pij XI.

Opomba: Okrožnica naj se prebere vernikom s prižnice. — Navodila glede obhajanja praznika presv. Srca Jezusovega in njega osmine so se dala župnim uradom po posebnih okrožnicah.

Novi godovi sv. Roberta Belarmina, Materinstva bl. Device Marije in sv. Alberta Velikega.

Sveti oče Pij XI. je z apostolskim pismom »Providentissimus Deus« z dne 17. septembra 1931 (AAS, 1931, str. 433 do 438) proglasil sv. Roberta Belarmina za učitelja Cerkve (Doctor Ecclesiae) in odredil, da se njegov god obhaja vsako leto in v vsej Cerkvi dne 13. maja z oficijem in sv. mašo sub ritu duplici minori.

Lansko leto je papež Pij XI. izdal o priliki 1500 letnice efeškega vesoljnega cerkvenega zbora znamenito okrožnico Lux veritatis. Ob koncu te okrožnice naroča papež kongregaciji svetih obredov, da izda v stalni spomin te obletnice oficij in sv. mašo o božjem Materinstvu, ki se naj obhaja v celi Cerkvi. (AAS, 1931, str. 517.) Kongregacija svetih obredov je naročilo izvršila in se bo odslej obhajal praznik Materinstva bl. Device Marije vsako leto 11. oktobra.

Isti sv. oče Pij XI. je z dekretalnim pismom »In thesauris sapientiae« z dne 16. decembra 1931 (AAS, 1932, str. 5 do 17) proglasil Alberta Velikega za svetvetnika in učitelja Cerkve in odredil, da se njegov god obhaja vsako leto in v vsej Cerkvi dne 15. novembra z oficijem in sv. mašo sub ritu duplici minori.

Formularje za brevir in misale bo pravočasno oskrbela in razposlala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Naznanilo o sprejemu v škofijsko dijaško semenišče Maksimilijanišče-Viktorinišče za šolsko leto 1932/33.

Glede sprejema v kn. šk. dijaško semenišče za prihodnje šolsko leto 1932/33 se naznana sledeče:

Pogoje za sprejem je škofijska sinoda l. 1900 določila takole:

»§ 69. Alumni in seminarium non suscipiuntur, nisi qui legitimo matrimonio in dioecesi Lavantina oriundi, moribus probi, corpore sani, aetate non iusto provectiores et sua indole et voluntate spem attulerint, eos ecclesiae Lavantinae sacro ministerio perpetuo se tradituros esse.« (Actiones et constitutiones Syn. dioecesis, anno sacro 1900 institutae et peractae, pag. 456.)

Z ozirom na to sinodalno določbo in na sedanje razmere veljajo sedaj sledeči pogoji:

1. Poklic za duhovniški stan.
2. Prošnjiki morajo biti zakonski sinovi dobrih krščanskih staršev ter lepega vedenja.
3. Telesno zdravje.
4. Prošnjiki se, le tedaj morejo upoštevati, če so vsaj z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo ali kak gimnazijski razred.
5. Glede na starost imajo prednost tisti, ki po dovršenem VIII. gimnazijskem razredu še ne bodo prestopili 21. starostnega leta.
6. Vsak gojenec mora biti preskrbljen s potrebno obleko in perilom. Kaj mora vse imeti, se bo prošnjiku naznanilo obenem z rešitvijo prošnje na priloženem »naročilu«. Stroške za učne knjige, šolske potrebščine, za zdravnika in zdravila morajo poravnati gojenci sami, ozir. njihovi starši ali namestniki.
7. Prošnji za sprejem naj se priložijo: krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, ubožni list in zdravniško izpričevalo. Prosilci, katerih prošnje se ugodno rešijo, morajo podati pismeno izjavo ali obveznico, podpisano tudi o njihovih staršev ali od varhi in sopodpisano od dveh zanesljivih prič, s katero se prosilci sami skupno s svojimi starši, oziroma varihom in kakim

drugim dobrotnikom obvežejo, da bodo preskrbovalnino letnih Din 4000.— povrnili semeniški blagajni v slučaju, da bi gojenec iz lastne krivde ne postal duhovnik lavantinske škofije. V vsoto Din 4000.— se v takem slučaju seveda všteje znesek, ki se za gojenca morebiti plačuje v semenško blagajno tekom vsakega šolskega leta. Obrazec za to obveznico se bo priložil rešitvi prošnje.

Prošnje za sprejem v kn.-šk. dijaško semenišče se morajo vložiti najdalje do 31. julija t. l. potom pristojnih župnih uradov na kn.-šk. ordinariat v Mariboru. Župnijski uradi naj vestno poročajo o nravnem obnašanju prošnjikov, njihovi nadarjenosti, njihovih domačih, v kakšnem gmotnem stanju se nahajajo starši ali sorodniki prošnjikov in koliko bi mogli za gojenca letno prispevati. Tudi naj župnijski uradi poročajo, če so prošnjiki glede na zdravje in postavo po njihovem mnenju sposobni za vzvišeni duhovski poklic. Ravnateljstvu dijaškega semenišča se naroča, da poizveduje še posebej o vsakem prošnjiku v vprašalno polo, ki se po-
 šlje v izpolnitev prošnjikovemu župniku ali kaki drugi zanesljivi osebi.

Zadnji teden julija, od 25.—31., se morajo vsi prošnjiki osebno predstaviti ravnateljstvu dijaškega semenišča, Koroščeva ulica 12.

Ker kn.-šk. dijaško semenišče ne more izhajati s svojimi dohodki, bodo starši morali tudi letos, kakor doslej, za vsakega gojenca plačevati neki letni prispevek, čigar višina se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na njegove premoženjske razmere.

39.

Slovstvo.

1. Dekanija Celje. Spisal Marijan Marolt. II. zvezek. Cerkvene umetnine izven celjske župnije. Izdalo Zgodovinsko društvo v Mariboru 1932. Vel. 8°, 270 strani. — Čč. gg. dušni pastirji se opozarjajo na naznanilo I. zvezka zgornje knjige v Oglasniku lav. škofije 1931, V, str. 39. Pričujoči II. zvezek v besedi in sliki dovršeno opisuje župnijske cerkve in podružnice v Celjski dekaniji izven Celja. Po dr. Stegenšekovih Umetnostnih spomenikih smemo biti ponosni na to znamenito nadaljevanje velikopotezno zasnovanega znanstvenega dela. Tudi ta zvezek se najtopleje priporoča p. n. duhovščini v zasebni nakup in v naročilo za župnijski arhiv. V drugem slučaju bi se naročnina mogla poravnati iz cerkvene blagajne. Za Celjsko dekanijo je naročba obvezna. — Cena temu II. zvezku je za člane Zgodovinskega društva Din 50.—, za druge naročnike Din 75.— s poštino vred. Vsebina III. zvezka bo: Profana umetnost in privatne zbirke.

2. Apostol Slovencev Anton Martin Slomšek. Alojzij Merhar, spominski spevi. — Mala, drobna knjižica (9 : 10 cm, 130 strani) z divno-lepimi spevi o življenju in delovanju služabnika božjega škofa Slomškega. Kdor oboje pozna iz drugih virov, bo z užitkom in duhovno koristjo zopet in zopet prebiral umetniško preproste verze, iz katerih s poučno besedo in svetniškim zgledom govori Slomšek kot nedolžen mladenič, goreč duhovnik, od Boga samega ljudstvu postavljen škof-voditelj. Zdi se, da bi priročno delce moglo duhovniku na potovanju nadomeščati večje knjige za duhovno branje in vsakdanjo meditacijo. — Naroča se pri pesniku, ki biva sedaj v Rogški Slatini.

3. Moj Jezus, molitvenik za gluhaneme, sestavil Alojzij Tome, katehet gluhanemih, Ljubljana, Sv. Florijana ulica 25. Cena posameznega izvoda Din 6.—. Naroča se pri avtorju.

Ta molitvenik je sestavil katehet na zavodu gluhanemih v Ljubljani. Važna je v njem zlasti priprava na sv. spoved, ki se ozira ravno na gluhaneme. Gluhanemi se navadno zelo bojijo spovedi, zato je treba ž njimi še posebno potrpeti. Ker ti reveži ne slišijo božje besede, naj se duhovnik vsaj pri spovedi nekoliko dalje časa ž njimi mudi, bodisi, da jim govori počasi ali pa da jim napiše nekaj tolažilnih misli. Tudi v naši škofiji, n. pr. v Mariboru, je več

gluhonemih, ki so pa navadno v dušnem oziru bolj zanemarjeni. Radi tega bo molitvenik za gluhoneme vsem gospodom, ki morajo pastirovati te reveže, prav dober pripomoček. Molitvenik se vsem priporoča!

4. Die Kinderkommunion im Geiste der Kirche. 3. Bändchen. Die Durchführung der Frühlkommunion in der ganzen Welt. Von Heinrich Aloys Heiser, Pfarrer und geistlicher Rat. 1932. Verlag Hermann Rauch, Wiesbaden. — V Oglasniku lav. šk. 1932. II. str. 23. naznanjeno delo je sedaj izpopolnjeno s 3. zvezkom, ki poroča, kako se je izvršil papeški odlok o zgodnjem svetem obhajilu v posameznih škofijah po katoliškem svetu. Tudi o lavantinski škofiji se nahaja v knjigi točno poročilo.

40.

Shod na Brezjah.

Glasom došlega obvestila Zveze bojevnikov, skupina Trbovlje, z dne 7. junija 1932 št. 43 bo shod mož in fantov, vojakov iz svetovne vojne, na Brezjah in sicer dne 10. julija t. l. To naj gg. dušni pastirji vernemu ljudstvu oznanijo. Polovična cena za vožnjo je dovoljena.

Gospodje duhovniki, ki bi bili pripravljeni, omenjenega dne in na predvečer spovedovati na Brezjah, naj to blagohotno sporočijo predstojništvu romarske cerkve.

41.

Osebna naznanila.

Imenovanje. Za kn.-šk. duhovnega svetovalca je bil imenovan p. n. g. Janez Slavič, župnik v Kostrivnici (3. junija 1932).

Umeščena sta bila čč. gg.: Franc Sinko, župnik pri Sv. Martinu na Pohorju, kot župnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah (1. junija 1932) in Štefan Horvat, provizor v Starem-trgu, kot župnik istotam (5. junija 1932).

Postavljen je bil č. g. Alojzij Zdolšek, duhovnik na bolezenskem dopustu, za provizorja pri Sv. Martinu na Pohorju (1. junija 1932).

Nastavljen je bil č. g. Jakob Sajovic, provizor pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, za kaplana istotam (1. junija 1932).

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 21. junija 1932.

Izdaje lavantinski knezoškofijski ordinariat. — Urejuje dr. Ivan Tomažič.

Tiska tiskarna sv. Cirila v Mariboru.